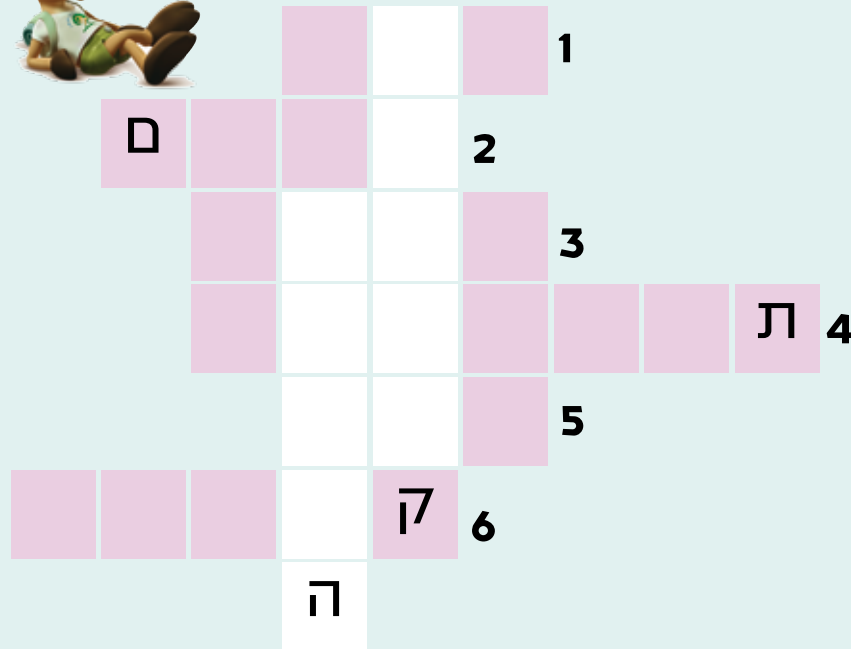

בשמים זהב: תצפית אל העבר

הנבטים היו שבטים שפעלו באזור לפני כ-2,500 שנה ועסקו במסחר. מה בעצם הובילו שיירות הגמלים הנבטיות מחצי האי ערב אל שוקי האימפריה הרומית? בתשבץ מסתתרות חלק מהתשובות. אם פתרתם נכון, במשבצות הלבנות יופיעו שם של שרף עצים ריחני ומיוחד וכן שם של עיר נבטית נוספת בנגב.

1. מוסיפים אותו לסלט, ויש גם ים כזה.
2. מהם עשויים הבגדים.
3. רוצים שיהיה לכם ריח טוב? נסו את הנחל בבקבוק הקטן.
4. הם מוסיפים לאוכל טעם וריח. לדוגמה: פלפל, קינמון ופפריקה.
5. מתכת יקרה שממנה מכינים תכשיטים.
6. את תערובת הצמחים הזאת מערבבים ושורפים ומיד עולה ניחוח נהדר. (רמז: אין ממש קשר למי שמושך את הרכבת, אבל המילה דומה).

לטיול יצאנו

איך מגיעים: סמוך לכביש 40 בין שדה בוקר למצפה רמון, 15 דקות משדה בוקר.
משך הסיור: שעה-שעתיים
עונה מומלצת: כל השנה
לא לוותר על: סיבוב במרכז המבקרים הממחיש את דרך הבשמים וביקור במחנה צבאי שנחפר זה לא מכבר.
מה עוד: חנות מידע, מזכרות וספרות למטיילים, הסרט "דרך הבשמים", ממצאי עתיקות, מזנון ומרכז הדרכה. בימים אלה הוכשר שביל מיוחד עם מצע קשיח העובר לצד "שיירת הגמלים הנבטית" ומאפשר מעבר נוח לכיסאות גלגלים ולעגלות תינוק.
דמי כניסה: מבוגר 29 שקל, ילד 15 שקל
שעות פתיחה: קיץ: א'-ה' ושבת 8:00-17:00, שישי וערבי חג 8:00-16:00; חורף: א'-ה' ושבת 8:00-16:00, שישי וערבי חג 8:00-15:00
לפרטים נוספים: 08-6551511, www.parks.org.il

מסתתרים בעיר המערות

בעיר עבדת נחצבו מערות רבות. מערות קרירות אלה שימשו לאחסון התוצרת החקלאית שגידלו תושבי המקום. בעלי העיניים החדות יבחינו בדמות של שור חצובה על קיר באחת המערות - השור סימל שפע ושגשוג. ואם כבר מדברים על עיניים חדות - לפניכם מפת עבדת. סמנו את הסוחרים הנבטים ואת החיילים הרומים החבויים במפה. כמה סוחרים יש וכמה חיילים?

איור: ענבל שריד

גן לאומי עבדת צילום: דורון ניסים

הרפתקה בדרך הבשמים

שרידי מקדש נבטי מפואר, בית מרחץ רומי, גת ועיר מערות הם חלק מהאתרים המרכזיים הנמצאים בגן לאומי עבדת. בואו לפתור חידות ולגלות את העיר הנבטית המרתקת

כתב: איל שפירא

מעל פני הים. מהמקדש הנבטי לא שרד כמעט דבר, אך השער המשוחזר מאפשר לדמיין עד כמה היה מפואר. בין האתרים המרכזיים: בית המרחץ הרומי; מערת הקבורה אינוצרה שבה 21 כוכי קבורה כפולים וקבר אחד הכרוי ברצפה; בית מלאכה לייצור כלי חרס (בית יוצר); עיר המערות, שחלקן שימשו לקבורה וחלקן בורות מים ומחסנים ועוד.

יוצאים למשימה

את הטיול מומלץ לעשות באמצעות חוברת "פקחים צעירים" - חוברת משימות מיוחדת לכל המשפחה, שמטרתה לאפשר למטיילים לחקור, להתבונן בפרטים הקטנים ולחוות ביחד את האתר שבו הם מבקרים. החוברת כוללת מידע מעניין על המקום ויחידות ומשימות שפתרון מוביל את הילדים וההורים לסיור מרתק בגן הלאומי. החוברת נמכרת בקופות האתר במחיר סמלי של עשרה שקלים (אפשר גם להורידה בחינם באתר האינטרנט של הרשות). בסיום ביצוע המשימות, עוברים הילדים טקס התחייבות ומקבלים תג ותעודה המסמיכה אותם כפקח צעיר.

עבדת שוכנת בתוואי דרכי הבשמים הקדומות, נתיב שבו העבירו בשמים ותבלינים מחצי האי ערב ומהמזרח הרחוק אל נמלי הים התיכון. עבדת מנציחה את שמו של המלך הנבטי, ככל הנראה עבדת השני (30-9 לפנה"ס), שבחר להיקבר כאן. מלך זה חידש את היישוב בעיר לאחר שהיא נעזבה בעקבות נפילת עזה בימי המלך החשמונאי אלכסנדר ינאי (100 לפנה"ס). עבדת שגשגה גם בימי המלכים חרתת הרביעי (9 לפנה"ס-40 לספירה), אך חרבה בהתקפות שבטים ערביים במחצית השנייה של המאה הראשונה. מאוחר יותר חידש את היישוב בעיר רבאל השני (70-106 לספירה), המלך הנבטי האחרון. עבדת לא פסקה מלהתקיים גם לאחר שממלכת הנבטים נפלה בידי האימפריה הרומית, ולשיא פריחתה הגיעה בתקופה הביזנטית (מאות רביעית-שביעית לספירה). בעקבות רעש אדמה שחל בסביבות שנת 630 לספירה היא ננטשה. רוב האתרים המרשימים של עבדת שוכנים באקרופוליס (העיר העליונה), המתנשא לגובה של כ-650 מטר

תוכנית פקחים צעירים החלה לפעול בשנת 2008 ביוזמת קרן דואליס להשקעות חברתיות (ע"ר) ובשיתוף רשות הטבע והגנים. התוכנית מעודדת ילדים ובני משפחותיהם לאהבת הטבע וערכי המורשת ולשמירה עליהם בדרך חווייתית ומהנה.